

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Tarih: 21 Mart 2015
Sayı: 799

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Çağdaş hukuk, getirdiği ilke, kural ve kurumlarla, bireyin adil, yani “**doğru ve güvenli**” yargılanma hakkını güvence altına almayı amaçlamaktadır. Nitekim, bu anlamda Türkiye Cumhuriyeti Anayasamız da, “**Hak arama hürriyeti**” başlıklı 36. Maddesi; yine, AB İnsan Hakları Sözleşmesinin 6. Maddesi de “**adil yargılanma hakkının koşullarını**” düzenlemektedir.

Hakları güvence altına alan, adalete erişimi doğru bir şekilde ve makul bir sürede sağlayan bir “**adil yargılanma**”dan söz edilebilmesi için de, yargı ve yargıç bağımsızlığının sağlanmış olmasının yanı sıra, yargılamaya yardımcı unsur ve kurumların da, bu amacı gerçekleştirecek **nitelikte ve yetkinlikte** olması gerekir. Aksi takdirde adil yargılamaya yardımcı olan unsurların, adil yargılanma hakkının gerçekleşmesinin önüne, bir engel olarak çıkması söz konusu olmaktadır.

Bilirkişi, bu anlamda; yargıcın, yargılama faaliyetleri sırasında ortaya çıkan sorunları çözmesinde doğacak, özel, teknik ve bilimsel bilgi eksikliğini gidermek amacıyla oluşturulmuş yargılama hukukunun bir kavramı ve kurumudur.

HUMK 266.ncı maddesine göre; “**Mahkeme çözümü hukuk dışında, özel veya teknik bilgiyi gerektiren hallerde, taraflardan birinin talebi üzerine yahut kendiliğinden, bilirkişinin oy ve görüşünün alınmasına karar verir. Hâkimlik mesleğinin gerektirdiği genel ve hukuki bilgiyle çözümlenmesi mümkün olduğu konularda bilirkişiye başvurulamaz.**”

Yine HMK 272/3 maddesi; “**Ret sebeplerden birinin bilirkişinin şahsında gerçekleşmesi halinde taraflar, bilirkişinin reddini talep edebileceği gibi, bilirkişi de kendisini reddedebilir.**” hükmünü içermektedir.

HMK 281/1’e göre de; “**Taraflar raporda eksik gördükleri hususların bilirkişiye tamamlattırılmasını, belirsizlik gösteren hususlar hakkında bilirkişinin açıklama yapmasının sağlanmasını ve yeni bilirkişi atanmasını mahkemeden isteyebilirler.**”

Ancak, son yıllarda yapılan uygulamalara bakıldığında; bilirkişinin seçiminde gerek **uzmanlık** ve gerekse **kişilik** özellikleri açısından gereken özen gösterilmediği, yetkin ve yeterli olmayan, yani aslında konunun uzmanı olmayan kişilerin bilirkişi olarak görevlendirildiği görülmektedir.

Yine; bazı yargıçların sürekli olarak aynı bilirkişilerle çalışmayı alışkanlık durumuna getirdikleri görülmektedir. Yargıçlar tarafından, bilirkişiler tarafından sunulan raporlar doğru dürüst incelenmeden, tartışılmadan ya hükme esas alınmakta, bu durum da hükmün doğruluğu konusunda ciddi kuşkular yaratmaktadır.

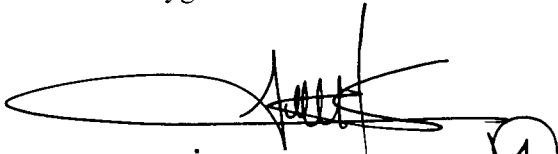
Bütün bu olumsuzlukların yanı sıra, en temel olumsuzluk “**bilirkişilik etiği**”dir. Karşılaştığımız çoğu olayda bilirkişi etiğine uyulmadığı, bilirkişilerin konunun uzmanı olmadığı, bilirkişi olarak atanabilmek için ahlak dışı ilişkiler içerisine girildiği, raporlar tanzim edilirken çoğu zaman özel duyguların, talimatların, siyasi anlayışların ve felsefi inançların belirleyici olduğu, maalesef çoğu olaylarda bir olgu olarak karşımızda durmaktadır.

HMK 281/1 maddesinin açık hükmüne rağmen; bu tür duygu, talimat ve saiklerle hazırlanan raporlara yapılan itirazlar ve yeniden tarafsız bilirkişi inceleme talepleri de reddedilmektedir.

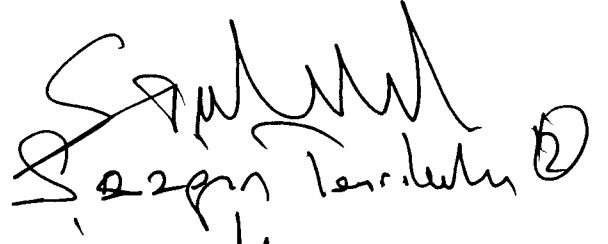
Örneğin adli yönünün yanı sıra, siyasi yönüne de atıf yapılan, “Balyoz”, “Ergenekon”, “Kafes Eylem Davası” “Odatv” gibi davalarda; emniyetçe hazırlanan, üniversitelerce hazırlanan, TÜBİTAK’ça hazırlanan bilirkişi raporlarıyla, ABD’deki bilirkişilik kurumlarının hazırladığı raporların birbiriyle nasıl çeliştiği açıkça görülmüştür.

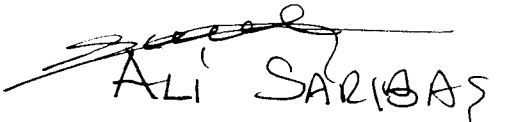
İşte tüm bu sorunlar; “Adil yargılanma” açısından “Bilirkişilik” kurumunun tüm yönleriyle yeniden masaya yatırılmasını gerektirmektedir. Bu konuda var olan tutarsızlıkların, çelişkili raporların, usulsüzlüklerin ve yaşanan sorunların sorumlularının tespiti ve alınması gereken önlemleri saptamak amacıyla, Anayasa’nın 98. ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 104. ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz. 13 Mart 2013

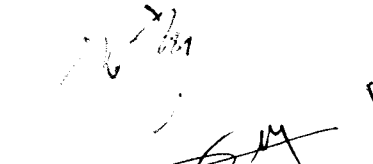
Saygılarımızla

Ali İhsan Köktürk
Zonguldak Milletvekili

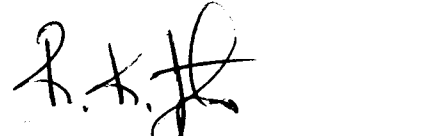
İCHAM ÇANAKÇI
DENİZLİ

S. Zengin Teraküti
İST. MU.

Ali Sarıbaş
Çanakkale MU

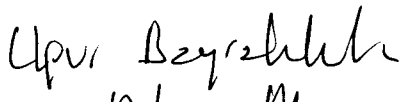

M. Arslan
Bursa MU

Doğan Sarı
Niğde MU
M. Arslan

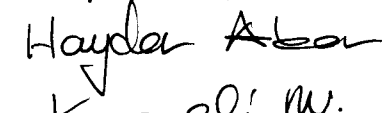

R. Kerim Özkan
Burdur MU

Mehmet Ali Susam
Zonguldak MU

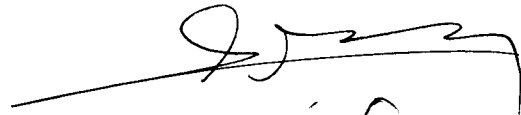
Mehmet Hilal Kaplan
Kocaeli MU

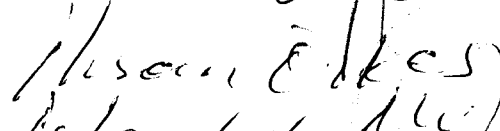

Uğur Beyazlı
Düzce MU

Haydar Akar
Kocaeli MU

Haydar Akar
Kocaeli MU

Mustafa İsmail
Adana MU

Osman Aydın
Aydın

Hüseyin Ertürk
İstanbul MU

